

[Økonomiministeren.]

skellige fællesmarkedsplaner, der nu i nogle måneder er foregået herhjemme, har dele af oppositionen gang på gang bebrejdet regeringen, at den nølede og stadig forholdt sig afventende. Det er vel i dag erkendt af næsten alle — og jeg synes også, diskussionen i aften har givet udtryk herfor — at en sådan afventen ud fra danske interesser hidtil har været nødvendig. Vi må kende betingelser og vilkår for det, vi skal tilslutte os, forinden vi træffer vor beslutning og knytter vor skæbne til en bestemt ordning.

Vi har set, hvordan ret betydende kredse har haft en tendens til i den forløbne tid at forherlige fællesmarkedets betydning for dansk landbrug, længe før man overhovedet havde mulighed for at dømme på grundlag af kendskab til de protektionistiske særordninger for landbrugsvarer, der vil blive gennemført inden for fællesmarkedet. Denne tendens er blevet en del afsvækket, efterhånden som den offentlige debat har klarlagt flere og flere sider af problemerne; men de fleste af dem, der har søgt at forherlige Romtraktatens toldunion, har samtidig følt det som en nødvendighed i agitationen at reducere betydningen af et fællesnordisk marked, da de seks landes toldunion jo ikke kan forenes med en nordisk toldunion. Det har smertet mig at se, hvordan mennesker — og det gælder jo også medlemmer af folketinget — som gennem mange år har talt bevæget om den nordiske tanke og om styrken ved at stå sammen med vore nordiske brødre, pludselig, så snart fællesmarkedet mod syd vinkede, uden sorg afskrev det nordiske fællesmarked, som vi fra det danske folketing hidtil enstemmigt har talt for i Nordisk Råd gennem fem år. Nu havde man kun overlegne og nedsættende ord tilovers derfor.

Her vil jeg føje til, at jeg ønsker ikke, at tanken om det fællesnordiske marked skal bæres oppe af følelsesbetonede argumenter, men jeg mener, at der må være så megen ægthed i vor nordiske tale og i vore nordiske følelser, at vi alle føler trang til nøgternt, men også med glæde, at erkende det, når der med saglige argumenter kan påpeges økonomiske fordele for Danmark og de øvrige nordiske lande ved et nært økonomisk samarbejde.

Bliver frihandelsområdet til virkelighed,

synes der jo ikke at kunne være tvivl om, at både straks og på længere sigt vil det have betydelig værdi og betydelig vægt, hvis de nordiske lande ved dannelsen af dette frihandelsområde formår at optræde som en enhed. Det vil vist også med nogenlunde sikkerhed kunne hævdes, at et nordisk fællesmarked, der kan træde i kraft med kort varsel, og som kan give baggrund for et omfattende produktionssamarbejde inden for adskillige områder, vil øge de nordiske landes konkurrenceevne over for omverdenen i de 12-15 år, der går, inden afviklingen af told og restriktioner er endeligt gennemført inden for frihandelsområdet.

De nordiske lande får her ved deres økonomiske samarbejde en mulighed for en gradvis tilpasning, forinden de helt skal være underkastet den ubegrænsede frie konkurrence mellem de europæiske lande. At toldgrænserne hurtigt falder mellem de nordiske lande, vil selvfølgelig også rent handelsmæssigt være af stor betydning. I denne forbindelse må det erindres, at den nordiske toldunion vil betyde en administrativ lettelse for den nordiske samhandel, idet kontrollen med oprindelses-certifikater undgås mellem de skandinaviske lande. Det må endvidere synes klart, at der ud af et sådant nordisk fællesmarked vil gro et større fællesskab i handelspolitik såvel over for frihandelsområdet som over for den uden for frihandelsområdet liggende verden, og derved opnås fordele i kraft af den betydelige økonomiske faktor, som de nordiske lande tilsammen udgør.

Vi bør altså ikke glemme, at det fællesnordiske marked vil være grundlaget for et vidt forgrenet samarbejde på næsten alle samfundslivets områder. Man kan vurdere alle de ting, jeg her har nævnt, forskelligt, men man kan ikke i overvejelserne af Danmarks stilling til de forskellige fællesmarkedsplaner afvise dem som noget betydningsløst. Derfor er det også nødvendigt at fremskynde undersøgelserne i de forskellige ekspertudvalg vedrørende muligheden af at inddrage også landbrugsvarer, fisk, tekstiler, lædervarer m. v. i det fællesnordiske marked. Disse undersøgelser må være ført til ende jævnsides med overvejelserne vedrørende frihandelsområdet. Derfor må jeg tage afstand fra det udtryk,